

**V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ОНЛАЙН
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ В
УМОВАХ ВІЙНИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

Присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБІП України

**V INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL ONLINE
CONFERENCE**

**TRENDS AND CHALLENGES OF MODERN AGRICULTURAL
SCIENCE: THEORY AND PRACTICE**

м. Київ, 2023

УДК 001:63(4/9)

Рекомендовано до друку збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної онлайн конференції: «Тенденції та виклики аграрної науки в умовах війни» Присвяченої 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України вченою радою агробіологічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України від 16 листопада 2023 року протокол № 11.

Тенденції та виклики сучасної аграрної науки в умовах війни: теорія і практика. Присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України матеріали V міжнародної науково-практичної онлайн конференції (м. Київ, 25-27 жовтня 2023 р.)/НУБіП України, 2023. 339 с.

ISBN 978-617-8351-50-2

У збірнику опубліковано матеріали доповідей учасників V міжнародної наукової інтернет-конференції «Тенденції та виклики сучасної аграрної науки в умовах війни: теорія і практика», яка присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України. Висвітлено теоретичні і практичні питання сучасної аграрної науки, напрями їх вирішення та впровадження у виробництво.

Титульна сторінка: "Соняхи". Художник: Радо Явора.

© НУБіП України, 2023.

УДК 631.526.3:611.11«324»

ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ОБРОБКИ ПОСІВІВ

Гончар Л.М., к. с.-г. н., доцент

Худченко Д.В., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: ljubv09@gmail.com

Україна є однією з провідних держав у виробництві зерна у світі. Зернова галузь є фундаментом і джерелом стійкого розвитку більшості галузей економіки і основою для аграрного експорту [1]. З цього погляду, підвищення врожайності зернових культур, включаючи озиму пшеницю, є одним із головних завдань у галузі сільського господарства [2]. Досягнення високої врожайності озимої пшениці вимагає вміння правильно забезпечувати її перезимівлі, особливо в умовах різких коливань температури під час зимівлі і відсутності снігового покриву. Тому вивчення аспектів перезимівлі пшениці озимої залишається надзвичайно важливою темою [3].

За вирощування пшениці озимої запроваджуються інноваційні технології, адаптовані до природно кліматичних зон та з застосуванням районованих сортів культури [2]. Перехід на інтенсивні технології потребує значних капіталовкладень, наприклад, придбання сівалок точного висіву з перспективою одночасного внесення добрив та з прикочуванням, потужних комбайнів, тракторів та обприскувачів здебільшого іноземного виробництва. Через те, більшість аграріїв виважено підходить до суттєвих змін у підборі технології та передусім віддають перевагу енергоощадному виробництву [1].

Ваговою умовою інтенсифікації виробництва пшениці є застосування для сівби високоякісного насіння, пристосованого до ґрунтово-кліматичних умов вирощування та адаптованих до зміни клімату. Правильний підбір сортів дозволяє уникати впливу шкочинних факторів та дає можливість повноцінно реалізувати генетичний потенціал продуктивності пшениці за критичних погодних умов і досягати при цьому більшої стабільності отриманих урожаїв [3].

Мета цього дослідження полягає в пошуку способів вдосконалення окремих аспектів технології вирощування озимої пшениці в умовах Київської області, враховуючи зміни в кліматі. Обґрунтувати вибору сорту для сівби та обробки посівів антистресантом, що гарантує стабільно високу врожайність зерна за високої якості.

Полеві дослідження проводилися протягом 2021-2023 років на полях ФГ «Расавське» відповідно до загальноприйнятої методики польових експериментів. Для досліджень були обрані два сорти пшениці озимої: Кубус та Лінус. Також проводилась обробка посівів пшениці озимої на різних стадіях росту і розвитку. Схема досліджень включала наступні варіанти обробки: 1) контроль (вода); 2) Bioforge ВВСН (25-26); 3) Bioforge ВВСН (27-29); 4) Bioforge ВВСН (30-35); 5) Bioforge ВВСН (25-26) + ВВСН (30-35). Обробка включала в себе використання антистресанту Bioforge в нормі 1,5 літра на гектар.

На основі результатів дослідження можна виокремити, що сорт Кубус відрізняється значно вищим вмістом клейковини, незалежно від варіанту дослідження, у порівнянні з сортом Лінус. Це показує наявність великої кількості клейковини в зерні сорту Кубус, що, безсумнівно, може бути корисним у різних аспектах.

Важливо відзначити, що використання антистресанта Bioforge призводить до зростання вмісту клейковини порівняно з контрольним варіантом. Відповідно вміст клейковини варіював від 21,9 до 23,0 % у сорту Кубус та від 18,5 до 19,5 % клейковини у сорту Лінус. Це свідчить про потенційну користь використання Bioforge для підвищення вмісту клейковини в цьому сорті рослин.

Сорт Кубус характеризується вищим рівнем натури порівняно з сортом Лінус. Антистресант Bioforge також впливає на натуру, хоча його вплив не є таким вирішальним, як сортові відмінності. Порівняно з контрольним варіантом у сорту Лінус натура виросла від 723 до 740 г/см³ у варіанту з обробкою посівів препаратом Bioforge на стадіях ВВСН 25-26 та ВВСН 30-35, а у сорту Кубус – від 725 до 755 г/м³ за даного варіанту дослідження.

Число падання варіюється в залежності від сорту та варіанту дослідження. Згідно отриманих даних можна стверджувати, що використання Bioforge призводить до подовження тривалості числа падання у всіх варіантах із застосуванням антистресанта.

Клас зерна залежить від сорту та варіанту досліду. У сорту Кубус спостерігається вища тенденція до класів зерна 2 та 3, що може свідчити про вищу якість цього сорту за впливу препарату Bioforge.

Сорт Кубус виявився більш продуктивним щодо вмісту клейковини та якості зерна. Однак слід відзначити, що вплив Bioforge може варіюватися в залежності від сорту та варіанту досліду.

Отже, сорт Кубус має переваги у плані вмісту клейковини та якості, зокрема при використанні Bioforge. Але слід мати на увазі, що вплив Bioforge може змінюватися в залежності від конкретних умов дослідження, і це вимагає подальших досліджень для оптимізації його використання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Mazurenko, V. O., Kalenska, S. M., Honchar, L. M., Hrygirevskiy, M. Y. Формування елементів продуктивності пшениці озимої за припосівного внесення повільнодіючих комплексних добрив. *Науковий журнал «Рослинництво та ґрунтознавство»*, 2021. 12(4), 7-16.

2. Smirnov, O., Zinchenko, A., Karpets, L. A., Kovalenko, M., Taran, N. Changes of compatible solutes content in *Triticum aestivum* and *Triticum dicoccum* seedlings in response to drought stress. *Estonian Academic Agricultural Society*, 2020. Vol. 31, No. 2. <https://doi.org/10.15159/jas.20.19>

3. Kalenska, S., Yeremenko, O., Novictska, N., Yunyk, A., Honchar, L., Cherniy, V., Rigenko, A. Enrichment of field crops biodiversity in conditions of climate changing. *Ukrainian Journal of Ecology*, 2019. 9(1), 19-24.